

ВКЛАД ПРИРОДОДОСЛІДНИКІВ-УКРАЇНЦІВ У СВІТОВУ НАУКУ

Дутка В.С., професор

кафедра фізичної та колоїдної хімії

Львівський національний університет імені Івана Франка

Розглядаючи підручники та посібники з хімії, фізики, біології складається враження, що вчені українці у світову науку не зробили значного внеску. При відсутності української держави багато вчених працювали в чужих державах на розвиток та дослідження їхньої науки. Не дивлячись на це вчені українці досягли значних успіхів і записали свої імена в історію світової науки. В даному повідомленні я хочу донести інформацію про деяких вчених українців, які досягли значних успіхів в своїй області.

Видатним хіміком, який працював в Австрії та Чехії був Іван Горбачевський. У 1924 році І. Горбачевський вперше видав підручник з органічної хімії та впровадив викладання медичної хімії, активно працював над українською хімічною термінологією.

Фізиком, який вперше дослідив Х-промені був Іван Пуллой. Крім фізичних досліджень, які активно проводив І. Пуллой в Австрії та Чехії, він був одним з авторів-перекладачів Біблії українською мовою. Такий переклад був зроблений вперше у співавторстві з І. Нечуєм-Левицьким та П. Кулішем.

Талановитим фізико-хіміком був Юліан Гірняк, який на початку ХХ століття теоретично довів можливість так званих автоколивальних хімічних реакцій. Через більш як п'ятдесят років такі реакції були відкриті Б. Білоусовим і А. Жаботинським.

Першим у світі дослідником нафти був Роман Залозецький, який активно працював у Львівській політехніці. Залозецький вперше видавав науковий журнал "Нафта" в якому друкувались наукові дослідження українською, польською та німецькою мовою.

Великий вклад у світову науку внесли вчені наші сучасники. До них можна віднести Романа Кучера, Євгена Гладишевського, Андрія Голуба, Василя Міліянчука, Дмитра Толопка і багато-багато інших. У цьому повідомленні розглянуто тільки імена вчених, які працювали в НТШ. На мою думку, популяризація українських вчених на уроках хімії, фізики, біології, підкреслення їхнього внеску у світову науку активізували б інтерес до вивчення учнями природничих наук і зацікавили працювати в цих галузях.